

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 36. Fylke: Buskeruds.
 Tilleggsspørsmål nr. Herad: Nis.
 Emne: Helsing, fakker og afferd. Bygdelag:
 Oppskr. av: Ha S Aasen. Gard: Aasen.
 (adresse): Nesbyen. G.nr. 80. Br.nr. 2.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

1) Det var ja å bukke lit med huru. Nei å riste lit på huru, det var nei dei også som kyta med hånden når dei sa nei, vist dei skulde stadfeste det rigtigt godt.

2) Ja før brukte nok mange å helre på folk om dei ikke kjente dei, og helst vist dei stude det var ein staving, ein embetsman el nokon lignende, men nu er det nok ikke på andre en kjente man helser.

3) Ja nei, ikke undtaker du måtte et kvindfolk da var og er det nok skikken at en mand skal helso først.

4) Det var og er nok lit forskjelligt, dem var nok likarø før en nu far nu er det nok bare mårn altid, men før da sa dem da gumårn godag, å leta lite på lura å bukka lite med huru og kvindfolka neide jærne og detjærde pige-barna også når dei helstø.

5) Ja det var nok mest til det at man helstø juparø vist du måtte ein

2.
ambetsman, og likeens en slaktning,
da var det, og er det nu jævn skjækon-
enno og ta av sig hatten il lura da
man hilser, ialfæl leter man da på
lura il hatten. Aa nei det var det nu
ikke il er skiken. Ja da var det nok å
ta av sig hatten.

6) Nei ikke sam. jeg vet il ha hørt noget
om det, men jeg kan huske at jeg så
at det var enkelte gamle som tok
lura under armen vist dem måtte en
dem trode var en høvde person og
da stod dem stille i veikanten til
vedkommende var gått for bi.

7) Ja lit forskjil var det nok dem helstø-
jerne så at si finere i helgedags klær.

8) Det var nu da det kunde ha vært en
tid siden dem hadde set verandere, og
især da det galt slaktninger, og ellers også
Ja det ja, og for man vist dem ikke er
mindre en at dem er godt til at rakke
frem handa å ikke var ræde da.

9) Aa ja det blev, og blir det nok jort vist
det skulde være ^{hent} noget grust.

10) Ja især vist dem var på vei til kirken
og ellers også i ældre tid, men ikke nu langre,
å kvinnene dei stopede jævn op lit vist
dem var på vei til kirken.

11) Vist dem måtte ei likferd så gikk
dem jævn helt uti veg kanten og
tok av sig hatten å stod der medens
dem reiste forbi. Vist det galt et
brusefygje så leta dem på hatten til
brusefygjet å helstø på dei.

12) Det er nok vist aldeles glemt men

Jeg kan huske at mine bestefarældre
kunde fortælle om at det var enkelte som
kunde hilse på ein stavn el si stavn-
røis, det var vel et eller ^{andet} som skulde ha
hent der vist nok, efter et eller andet sagn.

13) Ja det var om morgen el si først på
dagen at dem så gomårn el bleio mårn
el og goddag, da det lei til høgsdags var
det god middag men dette blev det nok
ikke stort brukt undlat vist det var slik
at vedkommende akuaat skulde til at
ha middagen, og da det led over middagen
så blev det god kveld, og da det blev kvell-
iden så skulde det være god natt. men
nu blir dette så lite fulgt, man kører bare
gumårn både sent og tidlig.

14) Det skulde være usømmelig å bruke gumårn
og bare mårn, både tidlig og sent, men det
blir da jort både av kvell og lave. Nu da
var dem nok meget bedre de eldre da i
så måte.

15) Nu det blir mest svart med det samme
slags gumårn igjen, el mårn igjen vist man
ikke det jor så er det ikke riktigt synast
dei som har helst først, vist en siger
mårn da, om kvelden og den andre siger
ja gutkveld igjen el bare gotkveld eller
kanskje han finder på å si gonatt vist
det er lit sent, så blev dette ikke godt mat-
tat av den først hilsende.

16) Nu i dag er det være en det har været
nogen tid i så måte, for nu er det bare
mårn el gumårn dagnet rundt i blant
de yngre helst da synes jeg.

17) Ja disse orda blev siddels brukt for en tid tilbake, men nu er dem nok nesten blit bort blant folk, det kan vare enkelte eldre som brukar dei nu

18) Aa nei, ikke som jeg nu husker, det var å svare tak for det.

19) Nei vist det ikke var folk ind, så jensok han ikke hilsinga da han kom ind i Muga.

20) Ja man sa jerne som så, i vildt gjedno svalo med de åt leino i Ola, en nu vad manden het.

21) Nei før blev det nok ikke brukt så meget, men nu er det nok en almindelig skjikk.

22) "Kom ind", eller "verso go". Ja han kom da nok så for sikkig ind da å Helstø.

23) Ja i eldre tid da var det nok skikken at dem blev stående ved døre lit så ^{dem} måtte be dem både en og to ganger for dem gik bort å satte sig, men nu er det nu lit anderledes i blant den yngre generasjon, man tar da ikke bede dem så mange ganger.

24) Ja man tok av sig hatten el luva da man kom ind ^{dem} dera å hadå lete den at.

25) De får sjå å få dikko ein sat, eller stik, de får sjå se å få sat dikko ei stan, el de får burt på Malen å sita ne.

26) Aa ja det var nok jerno da for var det en helt fremande som kom ind så var dem nu jerne lit mer høflige da, eller det var en ^{dem} man syntes lit vant med, men var det en vel kjent en som kom ind så var det nu lit uvandara då.

27) Ja man helste kanskje lit mer forsiktig da.

28) Ja dem tok jødno å lyfte å flåto på Malen til dem som kom å sa verso go.

- 29) Får det var å to dei i hånde å kello
dei vakkamen. "Vakkamen sa dei."
- 30) Ja det var, farvel, el ajo, eller leve! da,
so får du leve så vel igjel da, el noko sligt.
Den andre svare da med det samro slags.
- 31) Farvel da, å så får du leve so vell til
so lanji, å lyke på reisa (el god tur da)
- 32) Ajo å farvel da for siste gang, å tak
for alt vi har vært sammen å lyke til.
- 32) Aa nei det har jeg ikke hørt noget om.
- 33) Vist ^{det} var nogen så var det vel aksefolka.
- 34) Nei ikke som jeg vet om.
- 35) Det hente nok. Ja det var nok tilfelde
samme sider.
- 36) Det var nok helst for å syne vyrdna, og
takkesemd for et eller andet.
- 37) Det kjander jeg derover ikke noget til.
- 38) No får du gi ham ei mustö.
- 39) Ja det gjorde dei, det var å byte nast,
el å byne snipe.
- 40) Det var nok vinn som helst det vist
dem lekte med et barn, om det så var
en som ikke var alt for fremmede.
- 41) Ja det vart det nok brukt, det var
å knipe nasen mellom peke og langfin-
geren, å ^{sette} sette tomfingern mellom disse
fingene å syne barnet det å si sjå der
er nasen din, det var å støla nasen.
- 42) Ja det blev nok brukt, men kanskje i
minder mengde en nu, det var å gje god-
kjake eller også å si kjale, (no ska i kja-
le de lite for detta,) men nu er det å gje
en klamm no.
- 43) Ja for var det nok helst mellom barn

å foreldre, og mellom barn og vaksno og i liten mengde blant vaksno. Men nu blir det nok brukt så at si i større mengde blant både store å små.

44) Det blev nok nytta ved mange høver det jarne da en hade giftet sig, (du far ha til lykke med kjæringa da) eller du hade kjøpt ein ^{svast} ei ku så var det til lykke med den, el en hade kjøpt ein liendam så var det til lykke med handelen, å meir sligt noko.

45) God jul, el gladelig jul, godt nytt år, el gøt nytt år. Til lykke med dagen. Til lykke med barnet, el gratulerer med barnet.

Gratulerer. Gratulerer å til lykke.

46) Kondoluer. Det var da synddale at det gik slig, el jeg må beklage dette.

47) Tak for det, å bukke.

48) Dette er nok ukjent.

49) Det var nok å bukke dypt å lenge.

50) Det er til folk som man kjender godt, man siger bu til, og folk som man kjender mindre el ikke kjender så siger man de, el dem da man taler med dem.

51) Nei det jar man ikke her. Manden siger ho i stedet for å si kjæringi, og kjæringa si han i stan å si man, eller å nevne dem ved navet.